

O zabezpečení života

Původ materiálu

Jonatan Hudec

Pořadí v lekci

6

Téma

Lidé se často zabývají jen základními potřebami, ale k životu je potřeba víc než jen jídlo a ošacení. Žít znamená víc než jen dýchat a hýbat se.

Cíle

- Pro mladší děti: děti mají nějaké prostředí, ve kterém se cítí dobře. Doma, s rodiči, přáteli...V dnešním oddíle si zkusí uvědomit, co pro to mohou udělat. Na co všechno by neměly zapomínat.
 - Starším dětem by se už dalo vysvětlit, jak starosti a honění se za zajištěním mohou kazit všední dny. Není to jednoduché se nestrachovat, ale lidé, když jsou upracovaní, když jsou ulítaní, nemají mnohdy čas ani chuť věnovat se svým blízkým. Jak je příjemné, když si rodiče najdou na děti čas. Když se vydají někam s kamarády. Když okolo sebe někoho mají. Děti by mohly zase přemýšlet o tom, co všechno pro to mohou udělat.
-

Pro učitele

Dnešní oddíl navazuje na podobenství o boháči a stodolách a dokončuje ho. To je velmi dobře zpracované i s tímto oddílem v *Pozvání na cestu* od Rut Kučerové, viz *Odkazy*.

Podobenství se objeví i v tomto cyklu o pár lekcí dál, ale s jiným zaměřením.

Poznámky k příběhu

Nemějte starost o život: Je třeba si uvědomit, že slovo duše znamená také život a naopak. Jídlo má sloužit k tomu, aby člověk přežil, a třeba i aby si žil dobře. A stejně oděv. Je tu hlavně proto, aby nám nebyla zima, nebo i abychom nějak vypadali, ale nic víc. Ale péče o duši nemá být podřízena těmto starostem. Výzva „nestarejte se“ směřuje k tomu, že by si

člověk měl uvědomovat, díky čemu žije, položit otazníky nad způsobem života, zaopatřováním potravy a oděvu.

Život je víc...: Život člověka nespočívá jen v udržování vegetativních funkcí. Jistě, člověk je také tělem, ale tvoří ho i vztahy a prožívání, život v lásce a milosrdenství.

Havrani a květiny: Nemají komory a stodoly, nepředou, nechají se sytit a šatit Bohem. Ti ptáci jsou na tom vlastně hůř než lidé, musejí se hodně nalítat, aby se nasýtili, a to každý den. A přece to nějak funguje. Bůh se o ně stará.

Otázka prodloužení života znepokojováním: Každý ví, že starostmi si život neprodlouží, ale naopak. Proto by se měl umět zklidnit. Je-li lidský život určován starostmi o pozemské statky, přichází jiná, horší verze chudoby, ta duchovní. Člověk nemusí svůj život strávit hltáním a kvaltováním, a ještě ve strachu o to, co bude zítra.

Lidé tohoto světa: Pozor, není to soud, ale jen poznámka, že větší starosti si možná dělají lidé, kteří hledí jen na tenhle svět, potřebují mít něco hmatatelného, něco v ruce.

Hledejte Boží království: Tohle je základní výzva — naučte se dívat na svět jinak, očima Božího království, tedy takovým pohledem, kde lidské vztahy a péče o ně stojí nad starostmi o sebe a svou existenci.

Prodejte a rozdejte, co máte: To je jeden z návodů, jak se Božímu království přiblížit, tedy opatřit si měšce, které se nerozpadnou. Není to požadavek, abychom se vzdali majetku a peněz, ale abychom pamatovali, že když tu a tam něco upustíme z vlastní kapsy, můžeme tím jenom získat, ukládáme si tak něco, co nepodléhá zkáze. Na druhou stranu je třeba dát pozor, abychom si nemysleli, že si takhle můžeme koupit vstupenku do nebe. Je to spíš jízdenka životem.

Kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce: Tenhle verš je asi nejtěžší k pochopení. Ač na začátku zní „nestarejte se“, tady se vlastně mluví o tom, že se o nějaký poklad starat máme. Každý má něco cenného, o co usiluje. A také se o to strachuje, ať už to má nějakou trvalejší hodnotu, nebo ne. Verš říká, že bude-li lidské srdce vidět poklad v druhém člověku spíš než ve věcech, je to lepší. A když přijdu o auto, dům, úspory... přece jen to nakonec bolí méně, než když přijdu o někoho blízkého. Život s věcmi a pro ně je odlidštěný a zdá se být i snazší, ale není to ono. Starejme se tedy o své blízké i za cenu toho, že jejich ztráta bude bolet víc než ztráta nějakých věcí. Má to cenu!

Poznámky k tématu období

Díkůčinění je slavností vděčnosti za vše, co dostáváme. Ať už jde o věci materiální, nebo o duchovní bohatství, o blízkost mezi lidmi. I když text mluví o samozřejmosti toho, že se o nás Bůh postará, přeci si my lidé často myslíme, že se musíme postarat sami a že to taky zvládneme. Evangelista takový postoj nazývá malověrností. Vyzývá k většímu spolehnutí se na to, že i to hmotné, co člověk k životu potřebuje, mu bude přidáno tehdy, když se bude více starat o nerezavějící poklady, například o mezilidské vztahy.

Úskalí

Jde o několik Ježíšových výroků, téměř bez příběhu. To se dětem hůř předává jen čtením z Bible.

Potrava a oděv, mít co jíst a co na sebe, zaopatření existence, to je něco, co lidé běžně a přirozeně dělají. Člověk je také tělem, o které je třeba se postarat. Ani příklad ptáků a květin není výzvou, abychom přestali se sklízní a setím, s předením a šitím. Ale v každé době bylo a i dnes je velmi obtížné najít jakousi rovnováhu v tom, která činnost už je na úkor té péče o vztahy s blízkými. Není nic špatného na vizích do budoucna, mít nějaký zájem, cíl a jít za ním. To by si děti neměly odnést. Důležitá je ale míra. Pro současnou společnost je příznačné, že někdy lidé dělají bez zastavení a nemají čas se věnovat jeden druhému a třeba ani dětem. Jsou uspěchaní a vystresovaní, nepříjemní do telefonu, doma nemají čas. Někdy tohle potká asi každého. Jsou období, kdy je potřeba zabrat v práci, ale je také třeba se zastavit, udělat si na blízko čas.

Odkazy

Mrázek, Jiří: *Lukášovská podobenství*. Jihlava: Mlýn, 2007.

Kučerová, Rut: [O zajištění](#).

[Proroci dětem \(2002/2001\)](#).

Pracovní listy — Pozvání na cestu III, 24 pro mladší (pokud jim pomůžete) lze i 26.

Důležité upozornění: k podobenství o boháči a stodolách bude text i v tomto ročníku, ke starostem u Matouše vlastně také. Pamatujte na to, podívejte se dopředu. Jste-li ve skluzu, tuto lekci klidně vynechejte, aby se toho moc neopakovalo, děti o to nepůjdu.

Pro děti

Pro předškolní děti

Přineste si do nedělníky nějaké jídlo, kus oblečení, pití. Pak ptáčka (na obrázku, plyšového, vycpaného, živého...) a květinu (sušenou, živou v květináči...), lépe je, když si děti mohou na věci sáhnout.

Vyložte na stůl jídlo, pití a oděv, a ptejte se dětí, co ještě k životu potřebují (spánek, kyslík, světlo, teplo — oblečení, přikrývka, dům, kde by mohly bydlet).

Ukažte dětem ptáčka a ptejte se, co potřebuje on. Pak květinu. Ptejte se, jak moc se starají, aby žili. Ptáci si shánějí denně potravu, a květina, ta je skoro vydaná na pospas počasí a místu, kde vyrostla. Oba ale nedělají víc, než je nutné.

Ved'te s dětmi rozhovor, co dělá člověk, když nejí, když nepracuje, když nespí. Zkuste je dovést k tomu, že k životu je potřeba ještě víc věcí. S někým mluvit, mít někoho, kdo mě přikryje, než jdu spát, kdo mi jídlo dá, kdo mě pohladí, kdo mě utěší, když je mi smutno, s kým si pohraju.

Když tohle nemáme, je to horší, než když nemáme hezké oblečení a luxusní jídlo. O vztahy mezi lidmi je potřeba také pečovat. Často víc než o věci.

Děti dále mohou zkusit vymyslet:

- Komu by bylo dobré něčím udělat radost, vybrat adresáta. Někoho, na kom jim záleží, ale i někoho, na koho si normálně nevzpomenou: Kamarád, rodiče, někdo, kdo zrovna chybí, kdo je nemocný, někdo ze starších členů sboru, někdo ustaraný.
- Čím mu radost udělat: namalovat obrázek, napsat krátký dopis, pozdrav, vyrobit ze čtvrtky přání (pokreslit, polepit obrázky či tvary), které pak dotyčnému předají nebo pošlou. Napsat například: *Srde?n? zdravíme z ned?lní školy; nebo: Vše dobré, p?ejí...*

Přineste obrázky/dopis/pozdrav/přání zpět do shromáždění, ať děti někoho podarují.

Pro mladší školní děti

Motivace: Přineste si do nedělníky obrázek pokladů. Ptejte se: Co všechno musí dělat člověk, který poklad najde. O co všechno se musí starat?

Chtěli byste takový poklad mít? Někdo ho najde, ale většinou se lidé snaží takové jmění získat, někdy na tom pracují třeba celý život. Podívejte se na tohotohle chlapíka. *(Napodobujte s maťáskem velice zaměstnaného člověka. Stále něco dělá... sedí, leží, běží. Dátem připravte do pytlíku různé věci, po kterých se bude shánět — autíčko, domeček, peníze, mobil, jídlo, šaty, skříň pro panenky, — dobré je mít některé dvakrát... Během hraní se děti ptejte, co mu ještě chybí, a postupně vytahují věci z pytlíku, až bude všechno na hromadě, zeptejte se, co je dobré na takové práci, na takovém životě?)*

Ježíš hodně pozoroval dění mezi lidmi, a také hodně přemýšlel o tom, co lidé hledají, co potřebují, za čím se ženou. Co je trápí oprávněně a kvůli čemu si dělají starosti zbytečně. Dobře si všiml, že jsou lidé, kteří se domnívají, že tím nejdůležitějším v životě je mít dost jídla a oblečení, mít dům, a třeba i nemuset pracovat. Že nejlepší by bylo najít nějaký poklad. Nebo si ho alespoň vytvořit, našetřit na něj.

Ale tuhle lidskou myšlenku viděl Ježíš jako jeden veliký omyl. I když si mnozí myslíme, že s pokladem bychom byli spokojenější, že budeme mít pak i dost jídla a třeba i ten hezký velký dům a v něm spoustu skvělých věcí, že se nám pak bude dobře žít, přesto to tak být nemusí. Mít hodně věcí to také může přinést spoustu starostí. Člověk samozřejmě pak potřebuje bezpečnostní kamery a další zabezpečovací techniku, aby mu nikdo nic nevzal. A taky mu občas připadne, že by ten jeho poklad mohl být ještě větší. Že by měl přece jen trochu víc pracovat. A tak pořád dokola. Mít poklad, to není jen tak.

Z hromady věcí nějakou vezmete, a s panákem hrajte, jak zvíře hledá, jak se bez ní nemůže obejít, volá policii, a nakonec si ji koupí znovu a pracuje víc a víc.

Ježíš si také všiml, že když se člověk za takovými poklady, na které si může sáhnout, když se za nimi pořád honí, jako ten maňásek, že mu pomalu utíká život mezi prsty. A občas se i pro ten poklad pohádá s blízkými, nemá na nic čas. Myslí pořád jen svůj poklad a zapomíná, že k životu potřebuje také jiné věci než jídlo a pití. Třeba přátelství a lásku.

Ti, co se jen starají, aby měli všeho dost, mohou být ve skutečnosti dost „chudí“ lidé, často totiž bývají osamělí, nemají se ani s kým o své bohatství podělit.

A tak Ježíš lidem radil, aby se nestarali tolik. Aby si uměli udělat čas na druhé, pomáhat jim, povídat si, třeba i sbírat zajímavé myšlenky. Říkával, že to je věc, která je důležitá a hlavně nezreziví jako auto nebo se nerozpadne jako oblečení ve skříni, ani to neukradne žádný zloděj.

I tehdy, když člověk projde třeba nějakou pohromou, o všechno přijde, když mu odplaví dům voda, nebo ho okradou, tak ten, kdo nemá ani žádné přátele, ponese takovou ztrátu hůř než ten, kdo přátele má, kdo má někoho blízkého, který by pomohl, potěšil.

Hromádku vraťte zpátky do pytlíku. S maťáskem hrajte, jak neví, co má dělat. Je sám. Pláče. Ptejte se, co mu chybí te?? Jeho v?ci? Nebo, n?kdo, kdo by ho ut?šil?

Ježíš když uvažoval o všem tom lidském shánění, dával jim také různé příklady. Třeba ptáky. Říkával: podívejte na ně, nesejí a nežnou a přece se o ně Bůh postará. Ne, že by nemuseli nic dělat, to oni musejí, a vlastně na tom nejsou tak dobře jako lidé, kteří si umí trochu našetřit, ale těm se na rozdíl od ptáků zase stává, že se neumějí zastavit. Neumí přestat s tím sháněním, nasednou na plot a nezpívají písničku, a to je chyba.

Ježíš také dával za příklad polní lilie. Jsou nádherné a nepotřebují mít šatník plný oblečení. Jsou krásné samy o sobě.

Proč lidem Ježíš tyhle příklady dával? Nechtěl, aby přestali pracovat, aby vyházeli šatník a chodili nahatí. To rozhodně ne. Ale chtěl jim připomenout, že se mají mít rádi, pamatovat jeden na druhého, najít si na sebe čas, že to je důležitější než shánění. Když myslí jen na sebe, jak zaplnit svůj šatník a ani je nenapadne, že jinému může být zrovna zima, to není dobré.

A ještě jednu věc lidem říkal, tu bychom si měli zapamatovat: Kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. Možná tím myslel, že poklad a srdce spolu souvisí. To asi znáte z pohádek, jak se chasník žene za pokladem, nebo za princeznou, a přitom ten největší poklad bývá doma, je jím děvečka ze sousedství, která ho má ráda. I rodiče říkají dětem nebo mezi sebou: „ty můj poklade“. Lidé totiž často nakonec přijdou na to, že pokladem jsou pro ně především ti druzí.

K maťáskovi m?žete nakonec p?ídat ještě druhého..., a bylo jim spolu dobře.

Pro starší děti

Pro každého připravte papír a tužku, na stůl/doprostřed položte na větším kusu balicího papíru obraz měšce.

Přečtěte s dětmi biblický text. Na jednotlivé papíry napište otázku: Co lidé v životě nejvíce potřebují? V tichosti si posílejte papíry dokola, každé dítě zapíše svoje nápady na odpověď, jednu na jeden list (jistě přijdou na víc věcí a snad přijdou i na abstraktní věci jako láska, přátelství, apod.). Nápady přečtěte a v rozhovoru se zeptejte, jaká odpověď jim přijde nejdůležitější, která je nejvíce překvapila, atd. — nejsou špatné odpovědi.

Na papír přidejte další otázku: O co se lidé v životě nejvíce starají? Papíry zase pošlete dokola. A zase ved'te rozhovor, jestli to, o co se lidé starají, je to samé, co potřebují, nebo

jestli se někdy starají víc o něco, co až tak potřeba není.

Další otázka: které odpovědi by se daly zapsat na velký papír uprostřed, do měšce, který se nerozpadne, a které ne. Společně запиšte jedny vně, jiné dovnitř měšce.

K životu je potřeba obojí, i to venku, i to uvnitř. Ale jednoho by nemělo být víc než druhého. Poslední otázka pro rozhovor: Jsou situace, kdy to, co máme napsáno uvnitř, může vést k tomu, co je mimo měšec? (*Může přátelství, láska... pomoci i materiálně?? Není láska, solidarita tím, díky čemu se vybírá mezi lidmi na hladové, postižené katastrofami, atd.?*) Tam směřuje výrok: hledejte především Boží království a vše ostatní vám bude přidáno. (Možno přechíst k zamyšlení i verš z knihy Přísloví 11,24.)

Přesah

Co člověk potřebuje k životu při první pomoci: 5T — teplo, ticho (klid), tekutiny, tišení bolesti, transport. I takto je možné začít rozhovor. Je možné ještě více zdůraznit diakonii, i když téma bude opět probíráno v březnu.

Liturgie

Písně

Hledejte především (Svítá 61); *Kam v soudu den* (Svítá 136); *Kdo m? z pout mých* (Svítá 147); *Kdo na kolenou kle?í* (Svítá 148); *Před tvou tváří, Pane* (Svítá 246); *Čekni, v co doufá srdce tvé* (Svítá 289); *Víc, než oko spatřit smí* (Svítá 368); *Vše dobré, co máme* (BTS 19)

Biblický text k zapamatování

Kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. (L 12,34)

Modlitba

Pane náš, děkujeme ti za lidi, kteří jsou pro nás pokladem. Někdy na ně zapomínáme, kazíme si to s nimi, hádáme se, ale máme je rádi. Prosíme, dej, ať jim to umíme více dávat najevo. Amen.

Kam dále

[Kučerová, Rut: O zajištění.](#)

[Proroci dětem \(2002/2001\).](#)

Odkaz na píseň

[Hledejte především \(SV61\)](#)

[Kam v soudu den dáš, co dneska sháníš](#)

[Kdo mě z pout mých ven vyvodí](#)

[Kdo na kolenou klečí, vídá dál](#)

[Pane, dnešek je den chvály \(SV246\)](#)

[Řekni, v co doufá srdce tvý \(SV289\)](#)

[Víc, než oko spatřit smí \(SV368\)](#)

[Vše dobré, co máme \(BTS19\)](#)

Cílová skupina

[Starší školní](#)

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Církevní rok](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 12,22–34](#)